

Щирий українець

Юрій Вухналь

Як?! Ви не знаєте Ничипора Мартиновича Голопупенка? Не знаєте Ничипора Мартиновича, того, що має довгі козацькі вуса, того, що принципово носить українську сорочку, гаптовану в "Кустарспілці", того, що взимку носить сіру смушеву українську шапку, того, що має двох синів – Тараса й Остапа, того, що знає напам'ять "Івана Підкову", "Б'ють пороги" й "Перебендю", того, що має в хаті завітчаний рушниками портрет батька Тараса, того, що в п'єсі "Ковбаса та чарка" грає Шпоньку, а в "Сватанні на Гончарівці" – старшого свата, того, що лається виключно російською мовою, того, що всі зуть "щирим українцем". Та хіба ж ви його не знаєте?

Уперше я зустрів Ничипора Мартиновича торік у Тарасів день за Основ'яненським мостом. Лежав, бідолаха, на снігу п'янений, нівроку йому, лежав, плакав і деклямував:

Було колись в Україні –

Ревіли гармати;

Було колись – за-а-порожці

Вмі-і-і-ли па-а-а-нувати!

І потім ще дужче заплакав і схлипуючи казав далі:

Спи, Тарасе, тихо, тихо,

Поки бог розбудить;

Твого слова на Вкраїні

Повік не забудуть.

Та так зайшовся слізьми, що аж жалко стало бідолаху.

Підвів я його й повів додому.

– З панахиди йду-у, по батькові Тарасові правила панахиду, – розповідав схлипуючи Ничипір Мартинович, а потім хитнув головою, заплакав ще дужче, приказуючи крізь плач:

Гине слава, батьківщина;

Немає де дітись,

Виростають нехрищені

Козацькі діти,

Кохаються невінчані,

Без попа ховають...

– Випив, з горя випив, – вгамувався, нарешті, Ничипір Мартинович, а далі скрикнув і знову заплакав:

– Та хіба ж тепер п'ють! Колись пили, боже мій, як пили, голубе мій, як пили! – Послухай, голубе:

У Києві на Подолі

Козаки гуляють:

Як ту воду цебром-відром

Вино розливають;

Льохи, шинки з шинкарками,

З винами, з медами

Закупили запоріжці

Та й п'ють коряками...

- Голубе сизий мій, - коряками пили! - гукав захоплено Ничипір Мартинович, - а хіба в нас п'ють?! А люди були, що то за люди були!

В червоних штанях оксамитних

Матнею вулицю мете -

Іде козак!

Коня, свого товариша,

Й жупан одягає.

І шаблюка, мов гадюка,

Й ратище - дрючино,

І самопал семип'ядний

Повис за плечима.

- Голубе сизий, - обняв мене Ничипір Мартинович, - поймай, шаблюка, як гадюка!

Ничипір Мартинович не плакав, а бугаєм ревів:

Світе тихий, краю милий,

Моя Україно!

За що тебе сплюндрували,

За що, мамо, гинеш?

- Боже мій праведний, а дійсно, за що, мамо, гинеш?

Насилу довів додому його. Біля хвіртки він обняв мене й цілуючи проказав:

Свою Україну любіть,

Любіть її... во врем'я люте,

В останню тяжкую минуту

За неї господа моліть...

Так у сльозах і пішов до хати...

Другим разом я зустрів Ничипора Мартиновича в трамваї.

- Здоров, голубе сизий! - привітався він до мене. - Газетку читаєш? А я, по правді, не люблю наших газеток читати. По-галиційському більш пишуть - непонятно!.. Немає рідної мови й не кажи, голубе, - немає! Не так пишуть, як батько Тарас писав - не так, і не говори - не так. Та й людей щирих українців тепер немає: перевертні та євреї самі.

Ничипір Мартинович нахилився до мого вуха й зашепотів:

- Скажу я тобі по правді, не торкаючись національного питання, - не люблю я жидів, як хочеш, не люблю.

Коли злазили з трамваю, хтось ненароком штовхнув Ничипора Мартиновича у

спину, він обернувся й гукнув обурено, товстим, щирим, українським голосом:

- Какая это сволочь меня в лопатки садыкнула!?

Ї вже більше не довелося побачити мені Ничипора Мартиновича, громадянина Голопупенка - умер він, але вмер не простою, а козацькою смертю. Розповідала Оксана Орхимівна - дружина його, як на масляній у гостях розійшовся бідолаха, згадав козацтво й захотів по-козацькому пити, налив у цеберку горілки й почав ополоником сьорбати. Не витримало щире українське нутро - загорілося, і помер на другий день "щирий українець" - Ничипір Мартинович Голопупенко.

І ще розповідала, що перед смертю заповідав він укрити його труну китайкою. Три дні стояли Остапко й Тарасик у черзі біля церобкоопу, та так і не достоялися, бо дух од покійника нехороший пішов, довелося ховати без китайки.